

LAGRÅDET

Utdrag ur protokoll vid sammanträde 2020-05-25

Närvarande: F.d. justitierådet Ella Nyström samt justitieråden Per Classon och Stefan Johansson

Skattereduktion för boende i vissa glest befolkade områden – regional skattereduktion

Enligt en lagrådsremiss den 14 maj 2020 har regeringen (Finansdepartementet) beslutat inhämta Lagrådets yttrande över förslag till

1. lag om ändring i lagen (1986:468) om avräkning av utländsk skatt,
2. lag om ändring i inkomstskattelagen (1999:1229), och
3. lag om ändring i skatteförfarandelagen (2011:1244).

Förslagen har inför Lagrådet föredragits av rättssakkunniga Sara Hemlin och departementssekreteraren Gabriel Cleverdahl.

Förslagen föranleder följande yttrande.

I lagrådsremissen föreslås att regler om en regional skattereduktion ska införas i inkomstskattelagen (1999:1229). Fysiska personer som den 1 november året före beskattningsåret är folkbokförda i vissa kommuner, huvudsakligen belägna i Norrland och nordvästra Svealand, eller – utan att vara folkbokförda i Sverige – betalar kommunal inkomstskatt i en av dessa kommuner, föreslås få en skattereduktion med 1 675 kronor per år som räknas av mot den kommunala inkomstskatten. Den årliga offentligfinansiella kostnaden beräknas till 1,35 miljarder kronor.

För fysiska personer som har företag vars resultat de själva beskattas för, t.ex. enskilda näringsidkare och delägare i handelsbolag, föreslås särskilda villkor gälla. Skattereduktion ges bara om reduktionen uppfyller villkoren för att utgöra ett stöd av mindre betydelse enligt EU:s regelverk om sådant stöd. För dessa personer föreslås därför kompletterande regler i skatteförfarandelagen (2011:1244) om skyldighet att lämna uppgift om andra stöd av mindre betydelse som tagits emot under beskattningsåret och de två föregående beskattningsåren, förutsatt att stödet sammanlagt överstiger 150 000 kronor.

Syftet med skattereduktionen uppges vara att överbrygga effekterna av lägesnackdelarna för de som bor i vissa glest befolkade områden. Det anges att reduktionen ska bidra till att uppfylla de mål som ställts upp för en sammanhållen landsbygdspolitik.

Riksdagen antog 2015 riktlinjer för skattepolitiken (prop. 2014/15:100 avsnitt 5.5) som innefattar ett antal vägledande principer. Det framhålls att en viktig princip, som bidrar till ett legitimt och rättvist skattesystem, är att skatteregler ska vara generella. Avsteg från denna princip kan i vissa fall motiveras av explicita krav på styrning eller av samhällsekonomiska effektivitetsskäl. Skatteutgifter, dvs.

stöd på budgetens inkomstsida, bör i första hand undvikas. I undantagsfall kan administrativa kostnader motivera att skatteutgifter väljs framför stöd på budgetens utgiftssida.

Det remitterade förslaget innebär införande av ytterligare ett avsteg från de generella skattereglerna i inkomstskattelagen med åtföljande ökad komplexitet i skattesystemet. Åtgärden innebär även ökad administration och uppgiftsskyldighet i skatteförfarandet med åtföljande kostnader för såväl Skatteverket som fysiska personer som har ett företag. I remissen saknas en tillfredsställande analys av och motivering till valet av att ge stödet på statsbudgetens inkomstsida genom den aktuella åtgärden istället för att ge stödet genom åtgärder på budgetens utgiftssida, vilket är huvudregeln enligt de skattepolitiska riktlinjerna. Synpunkter av liknande slag har också framförts av flera remissinstanser.

Mot denna bakgrund, och givet villkoret att en åtgärd ska vara samhällsekonomiskt effektiv, måste det enligt Lagrådets mening ifrågasättas om det remitterade förslaget kan motiveras utifrån de skattepolitiska riktlinjerna och om det kan antas tillgodose det angivna syftet på ett adekvat sätt. Dessa frågeställningar bör behandlas mer ingående under den fortsatta beredningen.